

● Giai đoạn 2 (từ năm 1999 đến năm 2002): Chính thức thành lập Quỹ tín dụng nông thôn hoạt động trên phạm vi cả nước và môi trường nên các sinh viên có học lực trung bình đi các trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp và đại học

Sau 5 năm triển khai, Quỹ tín dụng nông thôn huy động được 165,5 tỷ đồng, bao gồm: 30 tỷ đồng do Ngân sách Nhà nước cấp; 130 tỷ đồng vay của Ngân hàng Nhà nước (NHNN) với thời hạn 10 năm; 5 tỷ đồng do NHCTVN và 0,5 tỷ đồng do NHTMCP Hàng Hải góp. Tính đến 31/12/2002, Quỹ tín dụng nông thôn đã thực hiện cho vay tới khoảng 48.616 sinh viên của 123 trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp và đại học thuộc 52 tỉnh, thành phố, doanh nghiệp và các xã thuộc 84 huyện. Doanh thu lãi từ năm 1999 đến 31/12/2002 đạt 15,7 tỷ đồng, trong đó có 7.739 sinh viên đã trả hết nợ chiếm 16% trong tổng số sinh viên được vay vốn. Tổng số nợ của Quỹ tín dụng nông thôn là 73,24 tỷ đồng.

Từ năm 2003 NHCSXH Việt Nam được thành lập, chính sách cho vay vốn học tập đối với học sinh, sinh viên có hoàn cảnh khó khăn từ NHCTVN chuyển giao cho NHCSXH nhận quản lý. NHCSXH có mạng lưới phòng giao dịch nên tất cả các quận, huyện, có điểm giao dịch tại tất cả các xã trong toàn quốc. NHCSXH Việt Nam cũng với thực hiện chính sách cho học sinh, sinh viên vay vốn, còn thực hiện các CSTĐ khác, như: cho hưởng vay vốn, cho vay vốn ngoài thị trường lao động, cho vay vốn giải quyết việc làm.

Sau hơn 4 năm hoạt động, tính đến hết tháng 7-2007 NHCSXH Việt Nam đạt tổng nguồn vốn 30.851 tỷ đồng, đó cho vay đạt 28.984 tỷ đồng; trong đó cho vay hưởng lãi lớn nhất, đạt 22.238 tỷ đồng, riêng cho học sinh, sinh viên vay vốn học tập đạt 293 tỷ đồng, bằng gần 70% so với kế hoạch

đã đề ra và tăng gấp hơn 4 lần cuối năm 2002. Hiện nay có 99.563 sinh viên, học sinh tại hơn 250 trường đại học, cao đẳng, trong toàn quốc đang chờ vốn vay học tập từ NHCSXH.

Một số vấn đề về công tác quản lý và thực hiện các thủ tục

Một là cho vay học tập là chính sách cho vay ưu đãi nên nguồn vốn cần có một tỷ lệ nhất định phải dành cho vay tiếp, còn chủ yếu phải nhờ các ngân hàng Nhà nước, hàng năm cấp cho NHCSXH để cho vay. Đến hết tháng 7 - 2007 đã gần 70% kế hoạch cả năm, trong khi số sinh viên, học sinh trung tuyển và năm học mới tại các trường đại học, cao đẳng trong cả nước tăng mạnh, lại bắt đầu vào năm học mới, nên nhu cầu vay cũng rất lớn. Theo tính toán của NHCSXH Việt Nam, tính bình quân 20% số học sinh, sinh viên trung tuyển các trường đại học, cao đẳng trong năm học này có hoàn cảnh khó khăn, còn nhu cầu vay vốn, thì tổng nhu cầu vốn cần cho vay của năm học 2007 - 2008 lên tới 4.000 tỷ đồng. Trong đó nhu cầu cho vay ngay năm học mới tính đến nay đến 31-12-2007 cần có 500 tỷ đồng, trong khi kế hoạch còn lại của năm 2007 chỉ là hơn 140 tỷ đồng! Bởi vậy thiếu hụt nguồn vốn để cho vay đang rất cấp bách. Do đó cần có giải pháp để giải quyết vấn đề này. Cần có chính sách ưu đãi cho vay học tập, ưu tiên cho vay học tập, ưu tiên cho vay học tập, ưu tiên cho vay học tập, ưu tiên cho vay học tập.

Hai là một là cho vay hiện nay quá thấp, bình quân chỉ có 300.000 đồng/tháng, trong khi chi phí cho học tập ngày càng tăng cao trong nhiều kiến thức sinh hoạt hiện nay cùng với những diễn biến phức tạp trong chi tiêu của mỗi trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp và đại học. Cũng theo tính toán của NHCSXH, nhu cầu chi tiêu cho học tập của một sinh viên hiện nay tối thiểu lên tới 1,2 triệu

đồng/tháng. Nếu thời kỳ trước khoản tài chính quá lớn đối với các gia đình nông dân bình thường, ngày càng với gia đình công chức, viên chức, công nhân không có thu nhập gì thêm, thì chi phí mỗi năm học lên tới gần 15 triệu đồng, tổng cộng với 5,0 năm học. Cũng theo tính toán của NHCSXH, đối với sinh viên các trường đại học y khoa, học 6 năm, thì chi phí con số lên tới rất nhiều.

Ba là Về phối hợp thực hiện cho vay vốn cũng còn rất nhiều vướng mắc. Tại nhiều địa phương, chính quyền không sẵn sàng nhận hoàn cảnh khó khăn cho gia đình học sinh, sinh viên. Các biệt lập tại hầu hết các xã phường, với bệnh "thanh tích" nên không ít địa phương không có gia đình có hoàn cảnh khó khăn và diện hưởng, vì nhờ vậy mà hưởng của địa phương bị cao, ảnh hưởng đến thanh tích của địa phương. Nếu là chờ kể tình trạng hành chính, quan liêu hay tiêu cực khác trong việc nhận hoàn cảnh khó khăn cho học sinh, sinh viên để được vay vốn của NHCSXH.

Bốn là tại số đồng các trường đại học, cao đẳng, việc tập nều kiến thức cho học sinh, sinh viên vay vốn lại có không phải là chính, nhiệm vụ của họ. Do đó nhiều trường thờ ơ với công việc này.

Về phương thức cho vay, theo quy định hiện hành thì NHCSXH giải ngân trực tiếp cho gia đình học sinh, sinh viên ở địa phương. Sau đó gia đình chuyển tiền cho con em học tập tại trường, nếu chuyển qua NHCSXH thì không phải trả phí chuyển tiền. Nếu muốn cho vay, hệ thống NHCSXH không được thực hiện thanh tích, mà con nợ hưởng có chế tài chính theo quy định của Bộ Tài chính, nên lợi ích của và chuyển giao triển khai, song số tiền về nguồn vốn và thiếu sự phối hợp chặt chẽ hàng năm trong triển khai CSTĐ ưu đãi học tập ■